

Nabór wniosków na Restrukturyzację małych gospodarstw, finansowaną z budżetu PROW 2014-2020 trwa do 29 maja

60 tys. zł premii na rozwój małego gospodarstwa

O wsparcie finansowe może starać się rolnik posiadający gospodarstwo obejmujące co najmniej 1 ha użytków rolnych lub nieruchomości służącą do prowadzenia produkcji w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej. Wielkość ekonomiczna takiego gospodarstwa musi być mniejsza niż 13 tys. euro.

Wniosek może złożyć osoba zarówno ubezpieczona w KRUS, jak i w ZUS. Nie ma również zakazu jednoczesnego prowadzenia działalności gospodarczej lub pracy na etacie. Pod jednym warunkiem – dochód lub przychód z działalności rolniczej musi stanowić co najmniej 25% całości dochodów lub przychodów.

O pomoc nie mogą ubiegać się osoby, którym wypłacono pomoc finansową z następujących programów wsparcia: „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętych PROW 2007-2013, a także „Modernizacja gospodarstw rolnych”; „Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”, „Premie dla młodych rolników”, w ramach PROW 2014-2020.

Rolnik, który zdecyduje się na rozwój swojego małego gospodarstwa, może uzyskać na ten cel 60 tys. zł bezzwrotnej premii. Jest ona wypłacana w dwóch ratach: 80% (48 tys. zł) po spełnieniu warunków określonych w decyzji o przyznaniu pomocy, a 20 proc. (12 tys. zł) po prawidłowej realizacji biznesplanu.

Dotację można przeznaczyć wyłącznie na działalność rolniczą lub przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie. Co najmniej 80% otrzymanej premii należy wydać na inwestycje w środki trwałe. Ich katalog jest szeroki. Obejmuje m.in. budowę, przebudowę, remont budynków lub budowli, zakup nowych maszyn, urządzeń oraz wyposażenia. Premię można zainwestować w zakup gruntów, zakup stada podstawowego zwierząt, czy zakładanie sadów i plantacji wieloletnich gatunków użytkowanych efektywnie dłużej niż 5 lat.

Premia może być przyznana tylko raz w czasie realizacji PROW 2014-2020. W przypadku małżonków pomoc może otrzymać tylko jedno z nich, niezależnie od tego, czy prowadzą wspólne, czy odrębne gospodarstwa.

W związku z sytuacją epidemiczną kraju została ograniczona możliwość osobistego załatwiania spraw we wszystkich placówkach ARiMR, pracują one bez kontaktu z interesantami. Możliwy jest wyłącznie kontakt telefoniczny lub pisemny (za pośrednictwem poczty tradycyjnej lub elektronicznej), numery telefonów i adresy e-mail są dostępne w widocznym miejscu przy wejściu do placówek Agencji.

We wszystkich jednostkach organizacyjnych Agencji udostępnione zostały wrzutnie lub urny, w których można zostawić dokumenty, wnioski, czy oświadczenia bez konieczności kontaktu z pracownikami Agencji.



ZIEMNIAKI. Wiosenne ograniczanie zachwaszczenia na plantacjach

Przestrzeń dla bulwy

Utrzymywanie się korzystnych cen dla producentów ziemniaków zachęca rolników do ich uprawy. Uprawa w szerokich rzędach i długi okres od zasadzenia do zwarcia roślin w międzyrzędziach, naraża je na duże zagrożenie ze strony chwastów.

Możemy ograniczać ich występowanie za pomocą zabiegów mechanicznych. Wspierając zrównoważony rozwój roślin, troszczymy się o środowisko i redukujemy zużycie herbicydów przedwzrostowych. To szczególnie ważne, kiedy jest sucho i można oczekiwać ich obniżonej skuteczności działania. Jeśli wykonujemy zabiegi powszostowe we wczesnej fazie rozwoju chwastów, stosujemy niższe z zalecanych dawek herbicy-

dów. Dobieramy je do występujących gatunków chwastów, gdy ich zagęszczenie przekroczy próg szkodliwości.

We wczesnej fazie

Mechaniczne zabiegi pielęgnacyjne z użyciem bron lekkich, obsypników i opielaczy, czy innych urządzeń wspomagających uformowanie redlin, powinny być stosowane we wczesnej wegetacji ziemniaka. Dajemy w ten sposób pierwszeństwo niechemicznym metodom pielęgnacji plantacji, zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin. Sprzyja to także utrzymaniu optymalnych właściwości fizycznych gleby, jej dobremu napowietrzeniu i szybkiemu ogrzaniu, sprzyja gromadzeniu plonu bulw w redlinach i zapobiega ich zazielenieniu.

Pielęgnacja mechaniczno-chemiczna

Na stanowiskach bardziej zwężonych, trudno ogrzewających się, pożądana jest pielęgnacja mechaniczno-chemiczna. Od posadzenia do wschodów ziemniaka wykonujemy wyłącznie zabiegi mechaniczne ograniczania zachwaszczenia, przy pomocy obsypnika, opielacza i ewentualnie brony zgrzebla. Zabiegi te przeprowadzamy w odstępach co 6-8 dni tak, aby eliminować chwasty w fazie siewek. Tuż przed wschodami, po ostatnim obredleniu i ukształtowaniu redlin, stosujemy herbicydy o działaniu doglebowym. Po wschodach można wykonać jeszcze jeden zabieg na chwasty jednoliścienne, jeśli będzie taka konieczność.

Ziemniaki są także odchwaszczane mechanicznie, zwłaszcza w mniejszych gospodarstwach, uprawiających je na samozaopatrzenie oraz w gospodarstwach ekologicznych, produkujących ziemniaki bez użycia przemysłowych środków produkcji.

Wymagania przetwórców

Rozwijający się przemysł przetwórczy ziemniaka, zapotrzebowanie na produkty uszlachetnione, wysokie wymagania jakościowe bulw i względy organizacyjne, zwłaszcza na plantacjach wielkopowierzchniowych. To wszystko sprawia, że rola zabiegów mechanicznych została ograniczona do prawidłowego uformowania redliny.

Na tego typu plantacjach chemicznie ograniczamy zachwaszczenie, z zastosowaniem herbicydów, przedstawionych w tabelach 1 i 2.

Konkurencja przez osiem tygodni

Ziemniaki uprawiamy rzędowo, w redlinach, najczęściej w rozstawie od 67,5-75 cm do 90 cm, przy uprawie na frytki i chipsy. Od posadzenia do zakrycia międzyrzędzi rośliny potrzebują od 45 do 60 dni. Są one szczególnie narażone na konkurencję chwastów w międzyrzędziach, w pierwszych 6-8 tygodniach wegetacji i jako mało konkurencyjne wymagają wsparcia pielęgnacyjnego, ograniczającego zachwaszczenie, od pierwszych tygodni wegetacji.

Obecność chwastów w ziemniakach prowadzi do:

- ograniczania roślinie ziemniaka wody, światła i składników pokarmowych, co obniża plon i pogarsza jego strukturę,
- zwiększenia podatności roślin na choroby i szkodniki,
- utrudnień w zbiorze, obniżenia wydajności pracy i zwiększeniu uszkodzeń mechanicznych bulw, a w konsekwencji wzrost strat podczas przechowywania,

- pogorszenia cech jakościowych plonu i obniżenia wartości odżywczej i handlowej.

Oprysk glifosatem

Łatwe zabiegi herbicydowe to opryski nieselektywnymi preparatami zawierającymi glifosat. Po raz pierwszy zastosowano go w ziemniakach, w preparacie Roundup 360 SL, dziś jest obecny także w preparacie następczym Roundup Plus 360 EC i innych formułacjach. Zabieg ten powinien być wykonany ze szczególną ostrożnością. Najlepiej przeprowadzić go na 3-5 dni przed pierwszymi spodziewanymi wschodami, aby nie doszło do kontaktu preparatu z rośliną ziemniaka. Mogłoby to spowodować uszkodzenia lub co najmniej zahamować wegetację ziemniaków.

W szerokim oknie

Do wykonania zabiegu konieczna jest obecność chwastów, najlepiej we wczesnych fazach wzrostu – od dwóch do czterech liści właściwych, podatnych na niskie dawki. W praktyce oznacza to, że zabieg można przeprowadzić w dość szerokim oknie czasowym. Zwracajmy szczególną uwagę na warunki pogodowe, temperaturę, spodziewane opady deszczu po zabiegu oraz wiatr, aby nie doszło do zniesienia kropel cieczy roboczej na inne uprawy w sąsiedztwie. Bezpieczne będzie zastosowanie dyszy inżektorowych, antydryftowych, redukujących ryzyko zniesienia oprysku i wyrządzenia niezamierzonej szkody środowisku naturalnemu i sąsiadowi.

Kiedy kielkują bulwy

Jako pierwsze do odchwaszczania ziemniaków możemy zastosować herbicydy dogłębowe, gdy bulwy sadzeniaków kielkują, ale jeszcze nie zbliżają się do powierzchni redliny. Klasycznym herbicydem do wczesnego dogłębowego stosowania jest Racer - zawierający substancję czynną fluorochloridon. Efektywność działania środka zwiększa wilgotna gleba. Dlatego w praktyce rolniczej, jego

stosowanie zaleca się na świeżo obsypane i uformowane redliny, które są jeszcze wilgotne. Na glebach o wyższej zasobności w próchnicę stosujemy górne zalecane dawki herbicydu. Jest to herbicyd selektywny, działający na chwasty głównie w okresie ich kielkowania, który w niewielkim stopniu działa po wschodach. Jest pobierany przez korzenie i liścienie kielkujących chwastów.

Dobrze sobie radzi z takimi chwastami jednoliściennymi, jak miotła zbożowa i wiechlina roczna, a w średnim stopniu z chwastnicą jednostronną, palusznikiem krwawym, włośnicą siną, włośnicą zieloną oraz wyczyńcem polnym.

Należy go stosować nie później niż 10 dni po posadzeniu bulw ziemniaka, po uprzednim obredleniu i zabronowaniu pola. Po zabiegu nie wykonujemy żadnych uprawek mechanicznych. W uprawie ziemniaków wczesnych, podkielkowanych, środek stosujemy do 3 dni po posadzeniu i uprzednim obredleniu oraz zabronowaniu pola.

Kolejną substancją aktywną preparatem do przedwschodowego zwalczania chwastów jest metobromuron, obecny w herbicydzie np. Inigo 500 SC. Służy on do ograniczania chwastów jedno- i dwuliściennych. Jest zalecany w dawce 3-4,0 l/ha.

Do 20 stopni

Inną substancją czynną herbicydów dogłębowych jest chlomazon, stosowany pojedynczo i w mieszaninach fabrycznych z metrybuzyną (np. w postaci formułacji Avator 293 ZC) i innymi substancjami, w mieszaninach zbiornikowych zwłaszcza, gdy zachodzi potrzeba ograniczenia przytuli czepnej.

Ze względu na dużą lotność substancji aktywnej, powinniśmy ograniczyć jego stosowanie w temperaturze powyżej 20°C. Wskutek prądów konwekcyjnych i zjawisku inwersji, drobne krople cieczy roboczej są niesione z wiatrem nawet na większe odległości. Po opadnięciu mogą wyrządzać szkody w innych uprawach, w postaci jasnożółtych odbarwień chlorofila.

Tabela 1. Herbicydy do ograniczania zachwaszczenia w ziemniakach

HERBICYD	SUBSTANCJA AKTYWNA	DAWKA w kg, l /ha
Herbicydy przedwzrostowe do dogłebowego stosowania (BBCH 01–08)		
Bandur 600 SC	aklonifen	
Bingo 600 SC		2,5–3,0
Dubrii 600 SC		
Avatar 293 ZC	chlomazon + metrybuzyna	1,25–1,5 l
Angelus 360 CS, Boa 360 CS, Efactor 360 CS, Evea 360 CS, Koncept 360 CS, Libeccio 360 CS, Upstage	chlomazon	0,25
Kilof 480 EC, Szpada 480 EC		0,2
Reaktor 360 CS		0,2–0,25
Stallion 363 CS* ²	chlomazon + pendimetalina	3,0
Plateen 41,5 WG	flufenacet + metrybuzyna	2,0
Tuberon 70 WG,	metrybuzyna	0,5*
Aurelit 70 WG, Bazar 70 WG, Buzzin, Elafi 70 WG, Mistral 70 WG, Raba 70 WG		0,75
Sencor Liquid 600 SC		0,75–1,0
Tuberon 70 WG		1 zabieg – 0,33 przedwzrostowo 2 zabiegi – powzrostowo minimum 7 dni później
Racer 250 EC, Vernal 259 EC,	fluorochloridon	2,0–3,0
Roundup Transenergy 450 SL	glifosat	1,0–2,0
Roundup 360 Plus		1,25–2,5
Sencor Liquid 600 S.C.* ¹	metrybuzyna	0,3 l – 1 zabieg przedwzrostowo 0,2 l – 2 zabiegi powzrostowo za 7 dni
Stomp 330 SC,* ²	pendimetalina	3,5–5,0
Activus 400 SC, Pendifin 400 SC, Pentigan Strong 400 SC, Prowl, Stomp 400 SC* ²		3,0–4,0
Inigo 500 SC, Metobrom 500 SC, Proman 500 SC, Soletto 500 SC	metobromuron	3,0–4,0
Tavas 312,5 SC	metrybuzyna diflufenikan	1,0–1,2
Fidox 800 SC	prosulfokarb	4,0
Po posadzeniu do wysokości 5 cm roślin ziemniaka BBCH 00 – 13		
Boxer 800 SC	prosulfokarb	3,0–5,0
Fidox 800 SC, Pluto, Roxy:		4,0
Arcade 880 EC	prosulfokarb metrybuzyna	4,0–5,0
Gdy rośliny ziemniaka osiągnęły 8–10 cm wysokości BBCH 12 – 15		
Aurelit 70 WG	metrybuzyna	0,5
Mistral 70 WG		
Raba 70 WG,		
Sencor Liquid 600 SC		
Egzekutor 25 SG, Mambo 25 WG, amzes 25 WG, Rimel 25 SG	rimsulfuron	60 g
Titus 25 WG + Sencor Liquid 600 SC	rimsulfuron + metrybuzyna	50 g + 0,3

Gdy rośliny ziemniaka osiągnęły 10–15 cm wysokości BBCH 15–17

Basagran 480 SL		
Bazon		
Benta 480 SL, Bentaz 480 SL, Bento	bentazon	3,0
Bentazon 480 SL, Gransol 480 SL		
Wolof A 480 SL Wolof B 480 SL Wolof C 480 SL		
Titus 25 WG* ¹ , Mambo 25 WG* ¹ , Ramzes 25 WG* ¹	rimsulfuron* ⁴	30 g/ha + Trend 90 EC – 1 dawka
Titus 25 WG, Rim 25 WG, Rima 25 WG, Rimel 25 SC, Rincon 25 SG		30 g/ha + Trend 90 EC – 2 dawka Gdy zagraża perz
Egzekutor 25 SG, Rimel 35 SG, Rincon 25 SG		60 g + Trend 90 EC stężenie 0,1%
Titus 25 WG + Sencor Liquid 600 SC* ¹	rimsulfuron + metrybuzyna	60 g
Plaza 25 WG, Radar 25 WG, Rimuron 25 WG	rimsulfuron	40–50 g + 0,3 l + Trend 90 EC
Sencor Liquid 600 SC	metrybuzyna	1 zabieg 50 g
Plaza 25 WC, Titus 25 WG	rimsulfuron	1 zabieg – 30 g pow. 10 cm 2 zabieg – 20 g za 8–10 dni później
		– 0,5 l – zabieg przedwzrostowo
		– 50 g + Trend 90 EC 2 – zabieg powszchodowo, gdy ziemniaki mają do 15 cm)

1 – także w dawkach dzielonych przed i po wschodach ziemniaka,

2 – nie stosować na gleby przesuszone,

3 – po obredzeniu ale nie później niż 10 dni po posadzeniu,

4 – preparaty zawierające rimsulfuron w granulatach należy stosować adiuwanty.

Tabela 2. Przykładowe graminydy do ograniczenia chwastów jednoliściennych w ziemniakach

Herbicyd	Substancja aktywna	Dawka w kg, l /ha	
Herbicydy powszchodowe – graminydy na chwasty jednoliścienne stosowane po wschodach lecz przed zakryciem 50% międzyrzędzi			
		prosowate	perz
Agil-S 100 EC, Bosiak 100 EC Zetrola 100 EC	propachizafop	0,6–0,7	1,25–1,50
Focus Ultra 100 EC	cykloksydym	1,5	3,0
Centurion Plus 120 EC Select Super 120 EC	kletodym	0,8	2,0
Fusilade Forte 150 EC	fluazyfop-P-butylowy	0,75–1,0	2,0–2,5
Trivko		1,0–2,0	2,0
Achiba 05 EC	chizalofop-P-etylu	1,0–1,25	2,0
Leopard Extra 050 EC		0,7–1,5	3,0
Lampart 05 EC		1,0–1,5	2,0–3,0
Pilot 1 Max 10 EC Szogun 10 EC		0,4–0,5	1,0–1,5
Targa 10 EC			
Targa Super 05 EC		1,0	2,0
Targa Max 10 EC		0,5	1,0
Labrador Extra 50 EC			
Wizjer 50 EC		0,75–2,0	2,0

Mogą one mieć charakter przejściowy o małej lub większej szkodliwości dla roślin wrażliwych na chlomazon.

W programie ochrony

Substancją aktywną o dosyć szerokim spektrum ograniczania gatunków chwastów jest metrybuzyna. Działa ona na chwasty dwukierunkowo. Jest pobierana przez korzenie młodych chwastów, w fazie do 4 liści. Jest też częściowo pobierana przez liście.

W programie ochrony upraw ziemniaka przed chwastami, jest polecana do doglebowego oraz nalistnego stosowania np. w płynnej formulacji Sencor Liquid 600 SC oraz w mieszkach zbiornikowych z preparatami zawierającymi inne substancje aktywne (rimsulfuron), a także w formulacji fabrycznej z flufenacetem do przedwschodowego stosowania w preparacie Plateen 41,5 WG).

Nie w czasie suszy

Jedną z najbardziej wrażliwych substancji aktywnych na niedostateczną wilgotność gleby jest pendimetalina, obecna między innymi w Stompie 330 SC i innych formulacjach odtworzeniowych.

Nie powinniśmy stosować tych herbicydów w warunkach suszy glebowej, gdyż ich skuteczność drastycznie maleje.

Jedyny sulfonomocznik

Spśród substancji aktywnych, zwalczających chwasty dwuliścienne i jednoroczne chwasty jednoliścienne oraz chwasty wieloletnie, jak perz właściwy, do stosowania powszechnego w ziemniakach stosujemy rimsulfuron. To dziś jedyny sulfonomocznik, zarejestrowany dla tej uprawy. Dla ograniczenia perzu należy zastosować maksymalną, zarejestrowaną dawkę preparatu Titus 25 WG, w ilości 60 g/ha.

Jedną z ostatnich ze znanych substancji aktywnych do nalistnego sto-

sowania po wschodach ziemniaka jest bentazon, występujący w formulacji Basagran 480 SC i generykach, który jest najskuteczniejszy w ograniczaniu chwastów dwuliściennych do fazy 3-4 liści właściwych. Aplikujemy go w dawce 3,0 l/ha, gdy ziemniaki osiągną 10-15 cm wysokości.

Wilgotność gleby

Dla uzyskania najlepszej efektywności zwalczania chwastów dwuliściennych i niektórych jednorocznych, jednoliściennych, niezbędna jest odpowiednia wilgotność, aby herbicyd wchłonął się do gleby oraz temperatura około 10 °C, aby się aktywował.

Inną substancją aktywną w herbicydzie doglebowym, obecną wraz z metrybuzyną jest flufenacet, obecny w herbicydzie do doglebowego stosowania – Plateen 41,5 WG. Herbicyd może słabiej działać w warunkach suszy i nie powinien być stosowany na zbryloną i przesuszoną glebę oraz na stanowiskach bardzo lekkich, piaszczystych i przepuszczalnych, podatnych na niedobór wilgoci oraz w temperaturze powyżej 25 °C.

Powinien być on zastosowany najpóźniej na kilka dni przed wschodami ziemniaka.

Inne herbicydy do ograniczania chwastów jednoliściennych – graminydy, wraz z ich substancjami aktywnymi zostały podane w tabeli 2.

Po uformowaniu redlin

Nową substancją aktywną, która posłużyła do sformułowania herbicydu doglebowego jest aklonifen, znajdujący się w preparacie chwastobójczym Bandur 600 S.C. Zwalcza on między innymi chwastnicę jednostonną, fiołka polnego, komosę białą, rdestówkę powojowatą, tobołki polne, samosiewy rzepaku i gorczycę polną oraz przytulię czepną. Stosuje się go po ostatecznym uformowaniu redlin, bowiem tworzy na powierzchni gleby film ochronny, który utrzymuje się przez 2-3 miesiące

i zapobiega wtórnemu zachwaszczeniu nawet kiedy jest sucho, bo nie jest pobierany przez korzenie chwastów, a przez liście kiełkujących siewek.

Zgodnie z etykietą

Wszystkich stosujących chemiczne środki do pielęgnacji upraw obowiązuje stosowanie się do zaleceń, zawartych na etykietach rejestracyjnych i troska o poszanowanie środowiska naturalnego, w tym należytej dbałości o pożyteczne owady, szczególnie zapylające. Stosowanie pielęgnacji chemicznej wymaga przestrzegania przepisów BHP i używania osobistych środków ochrony w postaci kombinizonów i rękawic, dróg oddechowych, w postaci masek oraz półmasek i oczu, w postaci okularów ochronnych.

Źródła:

1. *Metodyka integrowanej ochrony ziemniaków*. Instytut Ochrony Roślin, PIB Poznań,
2. *Uprawa ziemniaka*. G. Hołubowicz-Kłiza, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, PIB Puławy 2015,
3. *Program ochrony roślin rolniczych 2019*. Praca zbiorowa Instytutu Ochrony Roślin PIB w Poznaniu.
4. *Zanim wzejdą chwasty*. J. Urbanowicz Nowoczesna uprawa nr 4/2019

Marian Karasek DODR,
PZDR Chojnow

